

X-3/2110

7565/NL

RURAL MARKETING-505

SEM-V

Time allowed: - 2 hours

M.Marks:- 60

Note: - Attempt any four questions. All questions carry equal marks.

- Q-1) Define rural marketing and urban marketing? Explain the scope and peculiarities of Indian rural marketing?
- Q-2) What constitutes rural market in India? Discuss the important dimensions of rural market demographics and their implications for marketers of consumable goods?
- Q-3) What is the significance of rural market information systems in detail?
- Q-4) Write various problems related to rural marketing in India?
- Q-5) What is rural communication? Explain various modes and problems of communication in rural market?
- Q-6) What is the significance of rural market information systems in detail?
- Q-7) Define Promotion strategy and also explain various methods of promotion strategy in the context of rural markets?
- Q-8) Define Rural market research? Discuss the problems of conducting such a research in the case of rural markets and suggestive measures to overcome the same.
- Q-9) How can information technology be employed as a strategy for developing rural markets? Also discuss the costs and benefits associated with the same?

ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ

1. ਪੇਂਡੂ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ? ਭਾਰਤੀ ਪੇਂਡੂ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?
2. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀ ਹੈ? ਪੇਂਡੂ ਮਾਰਕੀਟ ਜੰਨ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਖਪਤ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ?
3. ਦਿਹਾਤੀ (ਰੂਰਲ) ਮਾਰਕੀਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ?
4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਿਖੋ?
5. ਪੇਂਡੂ ਸੰਚਾਰ (Communication) ਕੀ ਹੈ? ਪੇਂਡੂ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਢੰਗਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
6. ਪੇਂਡੂ ਮਾਰਕੀਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ?
7. ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ? ਪੇਂਡੂ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਰਣਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ (methods) ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
8. ਪੇਂਡੂ ਮਾਰਕੀਟ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ? ਪੇਂਡੂ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
9. ਪੇਂਡੂ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀ ਵਜੋਂ ਸੂਚਨਾਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।